

imidlertid, at der kan være Tvivl tilstede om det her omhandlede Punkt, og derfor ønsker jeg nu, ligesom i 1861, at man her skulde gaae ud fra den Forudsætning, at de private Eiere ikke have Krav paa at blive frie for deres Jordservitut uden Vederlag, men at man dog ved Siden deraf skal holde dem det aabent at faae dette Spørgsmaal afgjort ved Dom. Det forekommer mig, at de ærede Medlemmer for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Ville) og 1ste Valgkreds (Rimestad) nærmest maatte arbejde hen til, at det blev forbeholdt Eierne at faae Spørgsmaalet afgjort paa denne Maade, og derpaa vil ogsaa jeg rette mine Bestræbelser. Det er min Anskuelse om Domstolenes Forhold til den lovgivende Magt, at selv om vi gav en Lov, som den her foreslaaede, maatte det staae Grundeierne aabent at faae det Spørgsmaal afgjort ved Domstolene, hvorvidt Staten har Noget at bestille indenfor deres Jord, under de Vetingelser, som her opstilles. Jeg anseer det imidlertid for at være rigtigere, udtrykkelig i Loven at indrømme dem et saadant Forbehold, og jeg ønsker, at det ved Siden deraf maatte lykkes os at bestemme denne Afgang til Domstolene noget nærmere, saaledes, at det bliver lettere baade for Grundeierne og for Staten at faae en paalidelig Afgjørelse af de Spørgsmaal, som der kan være i denne Sag, men jeg troer da ogsaa, at man, naar man gjorde et saadant Forbehold, ganske rolig kunde gaae til at undersøge Loven, og det er da mit Ønske, at man i det Væsentlige vilde vedtage den, som den foreligger, thi det forekommer mig at være en Lov, hvis Indhold er billigt og forstandigt. Jeg skal derfor ikke gaae dybere ind paa de Grunde, der kunde være at anføre imod det, der er fremkommet; thi det forekommer mig, at Sagen hører et andet Sted hen, og ikke her vil kunne finde sin egentlige Afgjørelse i dette Punkt. Men selv om man, som jeg, gaaer ud fra, at Grundeierne ikke have noget Retstrav paa at faae deres Eiendomme fri uden Vederlag, forekommer det mig i alt Fald rigtigt, at denne Sag behandles med al den Billighed, som jeg forøvrigt synes allerede fremtræder i Lovforslaget, thi det vil fra Statens Side være klogt at handle saaledes, da man jo derved vilde bevæges til at fremskynde

det, der her ved ønskes naaet, nemlig en fordeelsagtig Forandring af de bestaaende Forhold. Det ærede Medlem for Marhuus Amts 1ste Valgkreds (Winther) har antydet en anden Udvei, som skulde frie Rigsdagen for det uhyggelige Spørgsmaal om Grundeiernes Ret, den nemlig, at kaste den hele Sag over paa Kjøbenhavns Commune. Denne Tanke, at overdrage alle disse Arealer til Kjøbenhavns Commune, er allerede traadt frem under tidligere Forhandlinger, og det kan jo meget gjerne være, at det kunde være rigtigt, enten fra den ene eller anden Side, at en saadan Overenskomst kom istand; derom skal jeg imidlertid slet ikke udtale mig, thi Loven, som den er, udelukker ikke, at en saadan Overenskomst bliver truffen, og den vilde altsaa gjerne kunne finde Sted; men jeg holder mig overbevist om, at Kjøbenhavns Commune aldrig vilde gaae ind paa at købe tvivlsomme Rettigheder eller paalage sig at ordne det Forhold til Grundeierne, som Talen her er om. Kjøbenhavns Commune vil ganske vist ikke gaae ind derpaa, og man vil derfor ikke, ved at paavise denne Udvei, kunne blive fri for dette Spørgsmaal. — Jeg skal ikke gaae ind paa Enkeltighederne i Lovforslaget, saa meget mindre, som jeg ikke ved dem har noget Væsentligt at erindre, og de Bemærkninger, der i saa Henseende ere fremkomne fra andre Sider, i alt Fald mere høre hen til 2den Behandling. Jeg skal kun nævne, at naar Bestemmelsen om et Magestifte med Universitetet fra flere Sider er blevet omtalt, saa forekommer det mig, at man har glemt, at Universitetet dog er en Stats-eiendom; det var næsten, som om vi endnu vare i de Tider, hvor der var Spørgsmaal om Fælles og Særligt. Jeg troer slet ikke, at Spørgsmaalet er det, om Universitetet faaer en større eller mindre Fordeel, men Spørgsmaalet er, hvor stor en botanisk Have Universitetet behøver, og saa stor det behøver den, bør det have den, men ikke større. Er der altsaa her foreslaaet for meget — der er jo igrigt ingen afgjørende Bestemmelse truffen derom — saa vil der senere kunne gøres en Forandring i saa Henseende, og det, der er formaget, vilde kunne sælges.